

Bartek Pytlas/Krzysztof Wojciechowski

Collegium Polonicum

ul. Kościuszki 1

69-100 Słubice

Polska

pytlas@europa-uni.de

Na zlecenie

Investor Center Ostbrandenburg GmbH i Collegium Polonicum w Słubicach

Badanie ankietowe studentów Collegium Polonicum
w semestrze letnim 2010
Opracowanie wyników

Frankfurt n. Odrą, 11.10.2010

1. Wprowadzenie i uwagi metodyczne

Badanie ankietowe studentów zostało przeprowadzone przez kierownictwo słubickiego Collegium Polonicum – wspólnej placówki Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie n. Odrą i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – oraz Investor Center Ostbrandenburg GmbH w czerwcu i lipcu 2010.

Celem ankiety było zbadanie opinii i poziomu zadowolenia studentów Collegium Polonicum w Słubicach w zakresie warunków studiowania, wyposażenia placówki i jakości nauczania. Kluczowe znaczenie miały też postawy i oczekiwania wobec miasta Słubice jako miejsca studiów i przyszłego miejsca zatrudnienia. Wzorem dla polskiej wersji ankiety było badanie ankietowe studentów Uniwersytetu Europejskiego Viadrina przeprowadzone w semestrze letnim 2009 na zlecenie Hanse Club we Frankfurcie n. Odrą i Investor Center Ostbrandenburg GmbH. Odpowiednie pytania niemieckojęzycznego wzoru zostały zmodyfikowane adekwatnie do specyfiki Collegium Polonicum jako miejsca studiów. Przed przeprowadzeniem ankiety w Collegium Polonicum odbyło się spotkanie organizacyjne koordynatorów badania ze starostami wszystkich roczników studiów. Przedstawiono wówczas cel i metodę badania oraz udzielono odpowiedzi na pytania dotyczące organizacji procesu ankietyzacji. Starości podjęli się rozdania i zebrania kwestionariuszy na swoich latach i kierunkach studiów. Badanie pisemne przy użyciu ujednoliconego kwestionariusza ankiety odbyło się w dniach 24.06. - 5.07.2010. Rozdano w sumie 470 kwestionariuszy, a stopa zwrotu wyniosła 84,3% (zwrot w sumie 396 kwestionariuszy).

Ponieważ studenci Uniwersytetu Europejskiego Viadrina (UEV) zostali już ujęci we wspomnianym, wcześniejszym badaniu, ich kierunki studiów nie były przedmiotem aktualnej ankiety. Badaniu podlegały zatem zarówno kierunki prowadzone samodzielnie przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza (UAM) w Poznaniu (polonistyka, politologia, ochrona środowiska, gospodarka przestrzenna), jak i kierunek German and Polish Law oferowany wspólnie przez UEV i UAM. Ogólna liczba studentów powyższych kierunków w Collegium Polonicum wynosiła w roku akademickim 2009/2010 779 osób. 396 wypełnionych ankiet odpowiada zatem 50,8% ogółu studentów i obejmuje – z racji systematycznego rozprowadzania kwestionariuszy – studentów wszystkich kierunków, co zapewnia badaniu reprezentatywny charakter.

Zgromadzone dane zostały ocenione przy pomocy programu statystycznego PASW Statistics 18 (wcześniej: SPSS). Pytania i odpowiedzi prezentowanej ankiety zostały powtórnie przetłumaczone na niemiecki dla celów niemieckiej wersji niniejszego opracowania wyników.

2. Charakterystyka respondentów

Jako że Collegium Polonicum funkcjonuje jako wspólna placówka Uniwersytetu Europejskiego Viadrina i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, określenie

„student / studentka Collegium Polonicum” należy rozumieć jako studenta / studentkę jednej lub obu uczelni.

Płeć	kobieta	59,2%
	mężczyzna	40,8%
Wiek	17-20	21,2%
	21-22	50,5%
	23-24	17,3%
	25-26	1,8%
	27-28	0,8%
	29-30	0,5%
	31-36	1,8%
	37-40	0,6%
Kierunek studiów	German-Polish Law	37,9%
	Gospodarka przestrzenna	25,5%
	Ochrona środowiska	13,4%
	Politologia	13,4%
	Polonistyka	6,6%
Rok studiów	I	19,8%
	II	39,3%
	III	33,5%
	IV	5,8%
	V	1,6%
Obywatelstwo	polskie	89,2%
	niemieckie	2,1%
	ukraińskie	2,8%
	białoruskie	2,3%
	rosyjskie	1,3%
	polsko-niemieckie	1,3%
	litewskie	0,3%

Tabela 1. Charakterystyka respondentów, odsetek ważnych odpowiedzi (z pominięciem „brak odpowiedzi”).

Większość badanych to osoby w wieku 17 – 22 lat (w sumie 71,7% ankietowanych), znajdujące się przede wszystkim w trzech pierwszych latach swoich studiów (92,6%). Wiąże się to z tym, że szereg kierunków studiów UAM prowadzonych jest w Collegium Polonicum tylko na poziomie licencjatu (np. polonistyka, politologia i ochrona środowiska).

Jeśli chodzi o podział ze względu na kierunek studiów, najliczniejszą grupę stanowią studenci kierunku German and Polish Law (37,9%). Udziały procentowe pozwalają tu na porównanie kierunków oferowanych wspólnie przez UAM i UEV i tych prowadzonych samodzielnie przez UAM (por. gospodarka przestrzenna 25,5%, ochrona środowiska i politologia - po 13,4%).

Obywatelstwo odgrywało w badaniu podrzędną rolę. Większość respondentów (89,2%) jest obywatelami polskimi. 6,4% badanych pochodzi z Rosji, Ukrainy i Białorusi. W badaniu brało też udział kilku obywateli niemieckich (2,1%) i studentów z podwójnym, polsko-niemieckim obywatelstwem (1,3%). Jedna osoba pochodziła z Litwy.

Diagram 1. pokazuje ponadto, że większość badanych pochodzi z bezpośredniego sąsiedztwa Ślubic. Mieszkańcy województwa lubuskiego stanowią 41,2% wszystkich respondentów. Kolejne 26,2% pochodzi z województw graniczących z lubuskim (z zachodniopomorskiego na północ, wielkopolskiego na wschód i dolnośląskiego na południe od lubuskiego). Osoby pochodzące z Niemiec stanowią w zgromadzonym materiale 3,5%.

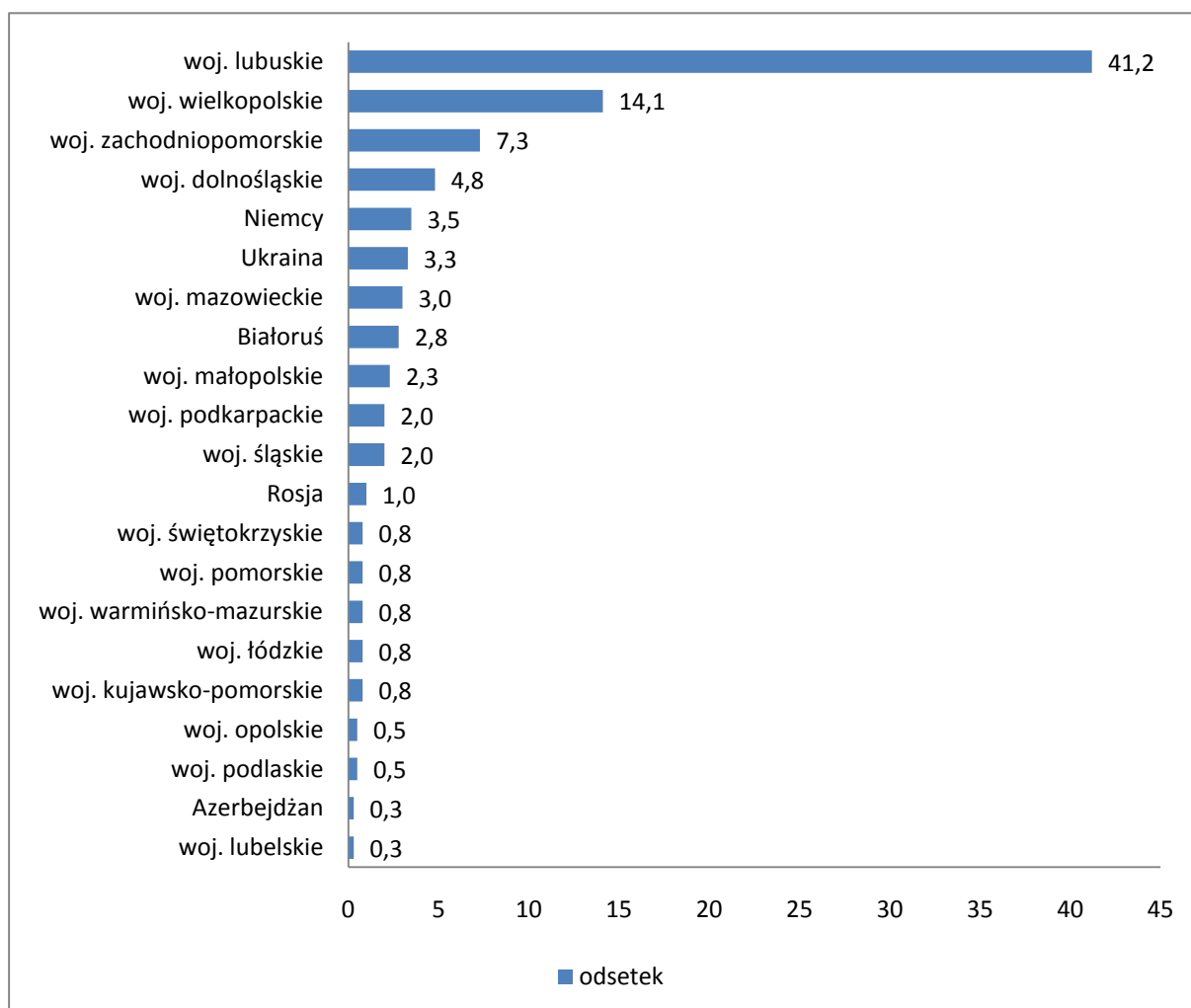

Diagram 1. Pytanie 21: „Skąd Pan/Pani pochodzi? (miejscowość i województwo)“; n=396.

3. Skojarzenia ze Słubicami: granica i Collegium Polonicum

Pierwsze, otwarte pytanie ankiety dotyczy postrzegania miasta Słubice. Chodziło tutaj o uchwycenie pierwszego skojarzenia wywołanego nazwą miasta Słubice. Zdecydowanie przeważającym skojarzeniem jest granica, wymieniona przez 125 respondentów (31,6%). Druga pod względem ilości kategorii, „Collegium Polonicum“ (68 odpowiedzi, tj. 17,2%), obejmuje nie tylko najczęściej występujące, bezpośrednie wskazanie placówki, ale także odpowiedzi takie jak *moje studia* albo *akademiki w Słubicach*. Kategoria „urok Słubic” pojawiała się równolegle do kategorii „urok Frankfurtu” (ze wspomnianego, wcześniejszego badania na UEV). Dotyczy ona postrzegania miasta poprzez pryzmat sprzedaży i przemytu papierosów, problemów społecznych, nastawienia miasta na handel przygraniczny. Pod tę kategorię podpadają też rzadkie, pojedynczo występujące pozytywne stwierdzenia (*ładne, spokojne miasteczko*). Jest to skojarzenie, które zadeklarowało 55 osób (13,9%).

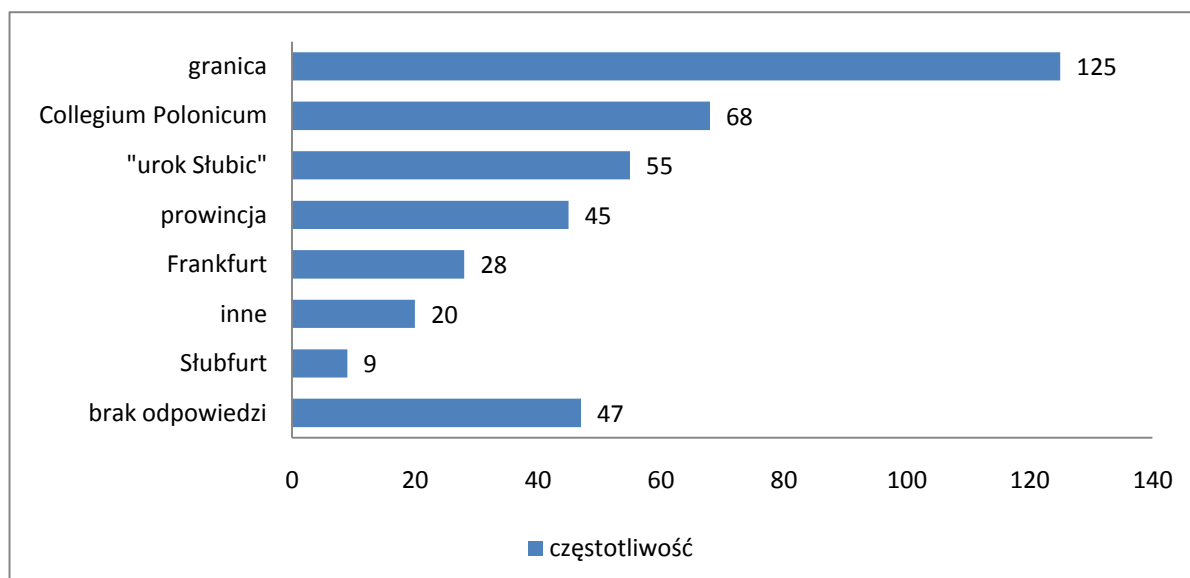

Diagram 2. Pytanie 1: „Jakie jest Pana/Pani pierwsze, narzucające się skojarzenie ze Słubicami?“, n=396.

Odrębna kategoria „prowincja“ zawiera wszystkie odpowiedzi, w których respondenci o peryferyjnym położeniu Słubic wyrażają się przeważnie w ujemny lub nawet pogardliwy sposób (*wieś, dziura, monotonia, nuda*). Jako pierwsze skojarzenie wskazuje je 54 respondentów (11,4%). W kategorii „Frankfurt”, obok najczęstszych bezpośrednich wzmianek miasta Kleista, ujęte zostały też – w synekdochalnym rozumieniu *totum pro parte* – odpowiedzi takie jak *Niemcy* (kraj), *Niemcy* (mieszkańcy). Kategoria „Frankfurt” jest pierwszą asocjacją dla 28 studentów (7,1%). Kategoria „Słubfurt” zawiera pozytywne wypowiedzi nt. potencjału miasta w kontekście międzynarodowej, przede wszystkim polsko-

niemieckiej współpracy, jak również partnerstwa obu miast. „Słubfurt“ jako pierwsze skojarzenie został podany przez 8 badanych (2,0 %).

W analizie skojarzeń ze Słubicami jako miejscem studiów położenie graniczne miasta okazuje się być cechą decydującą. W sumie skojarzenia nawiązujące do pobliskiego Frankfurtu (kategorie „granica”, „Frankfurt”, „Słubfurt“), czyli nośniki tożsamości nie odnoszące się bezpośrednio do Słubic wynoszą 40,7%. Przy tym łącząca obie części miasta kategoria „Słubfurt“, jest najrzadziej występującą. Słubicka „tożsamość własna” wyraża się najczęściej poprzez Collegium Polonicum i uniwersytet. Poza kategorią uczelni najczęściej natrafia się na negatywnie zabarwione cechy własnej tożsamości (kategorie „urok Słubic”, i „prowincja”). Udział brakujących odpowiedzi (47 razy, 11,9%) wskazuje na to, iż badani najwyraźniej nie są w stanie przypisać miastu wyrazistego, symbolicznego atrybutu tożsamości.

4. Wybór uczelni: położenie na granicy i komfort studiowania

W pytaniu o powody podjęcia studiów w Collegium Polonicum znowu wyraźnie ujawnia się podstawowe skojarzenie miasta akademickiego Słubice z granicą. Położenie na granicy polsko-niemieckiej przez 71,2% respondentów oceniane jest jako „bardzo ważne” i „ważne”, przy czym niemal połowa (43,2%) ocenia je jako „bardzo ważne”. Wyposażenie uniwersytetu i akademików, nowoczesny budynek uczelni, ogólnie komfort studiowania, zajmuje równie ważne miejsce w klasyfikacji. 54,1% badanych studentów podaje ten aspekt jako „bardzo ważny” i „ważny”. Dla dokładnie połowy badanych szczególną wagę przy wyborze studiów miał kontakt z międzynarodową społecznością studencką Viadriny. Aspekt ten wskazywali przede wszystkim studenci German and Polish Law (71% odpowiedzi „bardzo ważny”), ale także znaczna część respondentów na kierunkach ochrona środowiska (13,2%) i polonistyka (12,9% wszystkich odpowiedzi „bardzo ważny”). Do istotnych powodów studiowania w Słubicach należą także bliskość rodzinnej miejscowości i niskie koszty utrzymania. (odpowiednio 43,4% i 41,9% badanych). Motywy właściwe samej uczelni okazują się natomiast mniej istotne. Chociaż około co trzeci respondent ofertę języków obcych, ofertę dydaktyczną i kameralną atmosferę placówki zaliczał do ważnych czynników, to jednocześnie dla jednej trzeciej studentów te walory Collegium Polonicum odgrywały „niewielką lub „znikomą rolę”. Wizerunek Collegium Polonicum na płaszczyźnie lokalnej i ponadregionalnej został oceniony jako istotny przez odpowiednio 23,7% i 22,2% badanych, ale dla niemal co drugiego respondenta wzgląd ten nie był ważny przy wyborze uczelni. Wybór miejsca studiów przez studentów nie jest zatem - odwrotnie niż to pokazują badania na Uniwersytecie Europejskim Viadrina – zdominowany przez czynniki właściwe samej uczelni. Mimo iż „komfort studiowania” i „kontakt z międzynarodową społecznością studencką” można interpretować jako immanentne atrybuty uniwersytetu, zaskakuje niska

wartość oceny „wizerunku placówki” (warunkowanego przecież przez powyższe czynniki), co świadczy o tym, że kategorie te nie są łączone ze sobą. Zadaniem przyszłych kampanii marketingowych powinno być zatem podkreślenie tego związku, tak by wzmocnić wizerunek Collegium Polonicum.

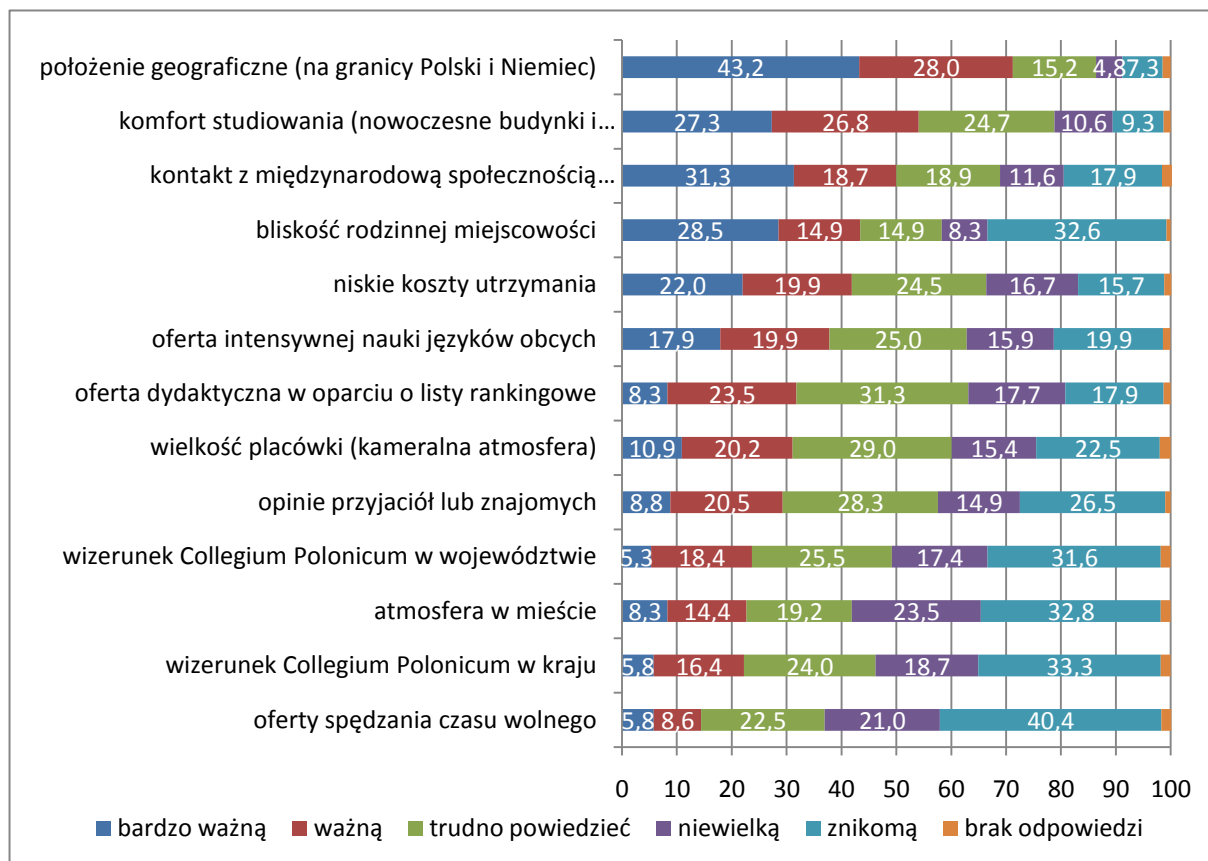

Diagram 3. Pytanie 2: „Jaką rolę przy podjęciu decyzji o studiowaniu w Collegium Polonicum w Słubicach odgrywały następujące aspekty?“, n=396.

5. Opinie i ogólny poziom zadowolenia z miejsca studiów

Pytanie o spełnienie się oczekiwań wyrażanych przed rozpoczęciem studiów pokazuje, że najważniejsze motywy podjęcia nauki w Collegium Polonicum znajdują swoje potwierdzenie w rzeczywistości akademickiej. U 80,8% badanych potwierdziły się wyobrażenia dotyczące komfortu studiowania. Także pod względem granicznego położenia placówki 73,5% badanych deklaroowało spełnienie oczekiwań. Nieco niższe, niemniej nadal pozytywne wyniki można stwierdzić w przypadku „kameralnej atmosfery studiów“ (63,4%), jak też „niskich kosztów utrzymania” (54,3%). Jeśli chodzi o „ofertę nauki języków obcych”, wynik jest generalnie pozytywny (45,5%), jednak oczekiwania 39,6% badanych studentów w tym zakresie nie zostały spełnione. Również kwestia spodziewanego kontaktu z międzynarodową społecznością studencką Viadriny daje niejednoznaczny obraz. Według 47,2% respondentów oczekiwanie to spełniło się, ale jednocześnie aż 38,4% deklaruje odczucia przeciwne. Należy tu jednak przyjąć, że stopień realizacji kontaktów interkulturowych zależy od intensywności dążenia do takowych.

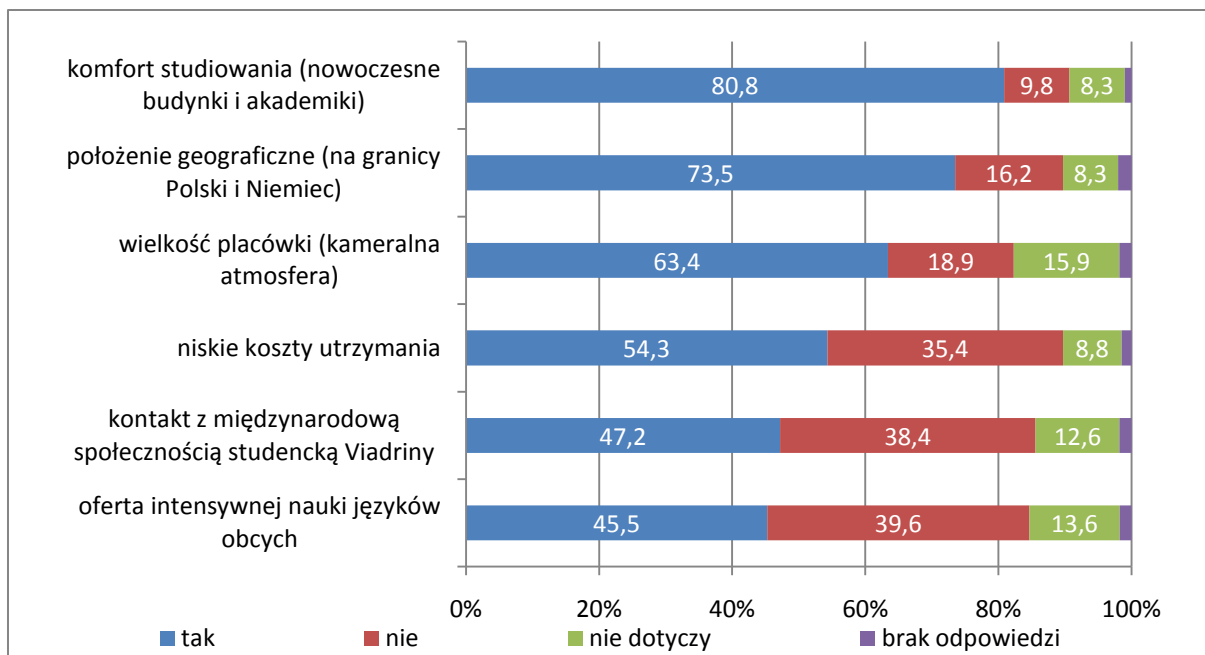

Diagram 4. Pytanie 3: „Czy Pani/Pana oczekiwania pokładane w studiach w Collegium Polonicum spełniły się?“, n=396.

Założenie to potwierdza tabela krzyżowa (por. diagr. 5) odzwierciedlająca wagę tych kontaktów dla respondentów i ich faktyczną realizację. Rzeczywiście u 81,2% osób, które kontakt ze studentami UEV określiły jako „bardzo ważny” przy wyborze studiów, spełniły się też ich oczekiwania. W grupie tej tylko 17,1% było rozczarowanych. Podobnie wśród osób, dla których motywacja ta była „ważna”, większość (55,4%) określa swoje oczekiwania jako spełnione, jednak odsetek niezadowolonych rośnie tu do 43,2%.

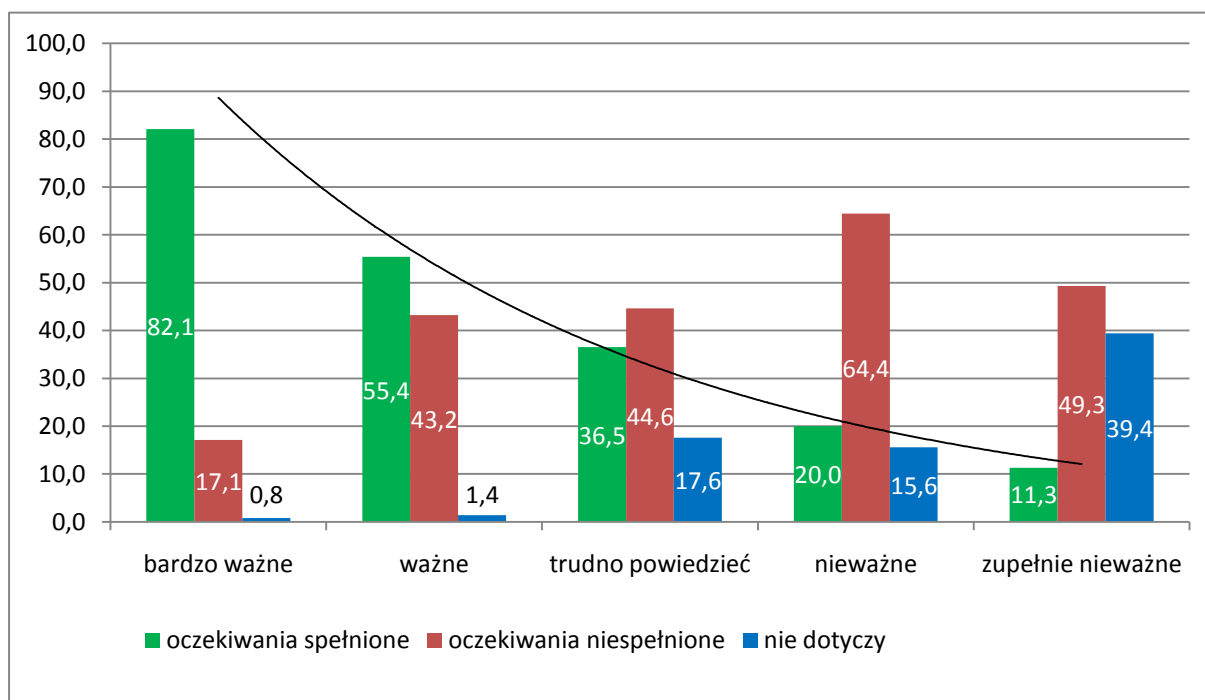

Diagram 5. Spełnienie oczekiwań co do studiów w zakresie kontaktu międzynarodowego ze względu na znaczenie tego czynnika dla podjęcia studiów w CP; n=388.

W grupie, w której międzynarodowe kontakty były „nieważne”, te (w zasadzie niezakładane) zamiary u 64,4% badanych okazały się niespełnione. Dopiero przy odpowiedzi „zupełnie nieważne”, jak można się spodziewać, rośnie liczba odpowiedzi „nie dotyczy”. Niemniej i tutaj 49,3% respondentów konstatuje niespełnienie oczekiwań. Schemat pokazuje, że osoby, które komunikację interkulturową podają jako główną motywację studiów w Collegium Polonicum i z własnej inicjatywy dążą do tego celu, później też pozytywnie oceniają realizację swoich oczekiwań. Motyw granicy jest też wyraźny w szeregu wypowiedzi o Collegium Polonicum jako miejscu studiów. Także tutaj zdecydowana większość (65,2%) jest zdania, że Słubice poprzez swoje położenie graniczne zyskują na atrakcyjności. Była to jednocześnie jedyna wypowiedź potwierdzona przez większość ankietowanych. Z kolei niemal połowa (44,9%) badanych skłaniała się ku opinii, że w Collegium Polonicum panuje kameralna atmosfera. 38,6% zgadzało się z poglądem, że w Słubicach istnieje życie studenckie. Mimo pozytywnej oceny życia studenckiego nie wolno zapominać, że ze stwierdzeniem, jakoby miasto miało szeroką ofertę kulturalną, raczej lub całkowicie nie zgadzają się ponad dwie trzecie badanych (67,2%).

Jako plus należy odnotować, że zdaniem 36% badanych Collegium Polonicum zwiększa stopień znajomości miasta i że Słubice posiadają potencjał, by stać się miastem uniwersyteckim. Ambiwaletnie kształtuje się ocena integracji placówki z miastem. Wprawdzie tylko 17,2% badanych stwierdza, że CP jest odizolowane od miasta (raczej lub całkowicie zaprzecza temu 46,2%), jednakże co trzecia badana osoba (35,8%) raczej lub całkowicie nie zgadza się z wypowiedzią, iż miasto i placówka są nierozłączne (twierdząco wypowiada się tylko 28,3% badanych). W postawach badanych praktycznie nie odzwierciedla się znajomość placówki ze względu na jej innowacyjny charakter i panującą w niej dynamiczną atmosferę. W odniesieniu do tych twierdzeń pojawia się odpowiednio 41,1% i 43,6% odpowiedzi przeczących. Można z tego wnioskować, że atrybuty te w przyszłości powinny zostać jeszcze silniej wyeksponowane, np. przez obszerną prezentację CP jako centrum konferencyjno-kongresowego. Podobnie, jeśli chodzi o dalszą integrację miasta i Collegium Polonicum, istnieje – o czym świadczą spostrzeżenia ankietowanych studentów – konieczność nadrobienia deficytów w tej sferze.

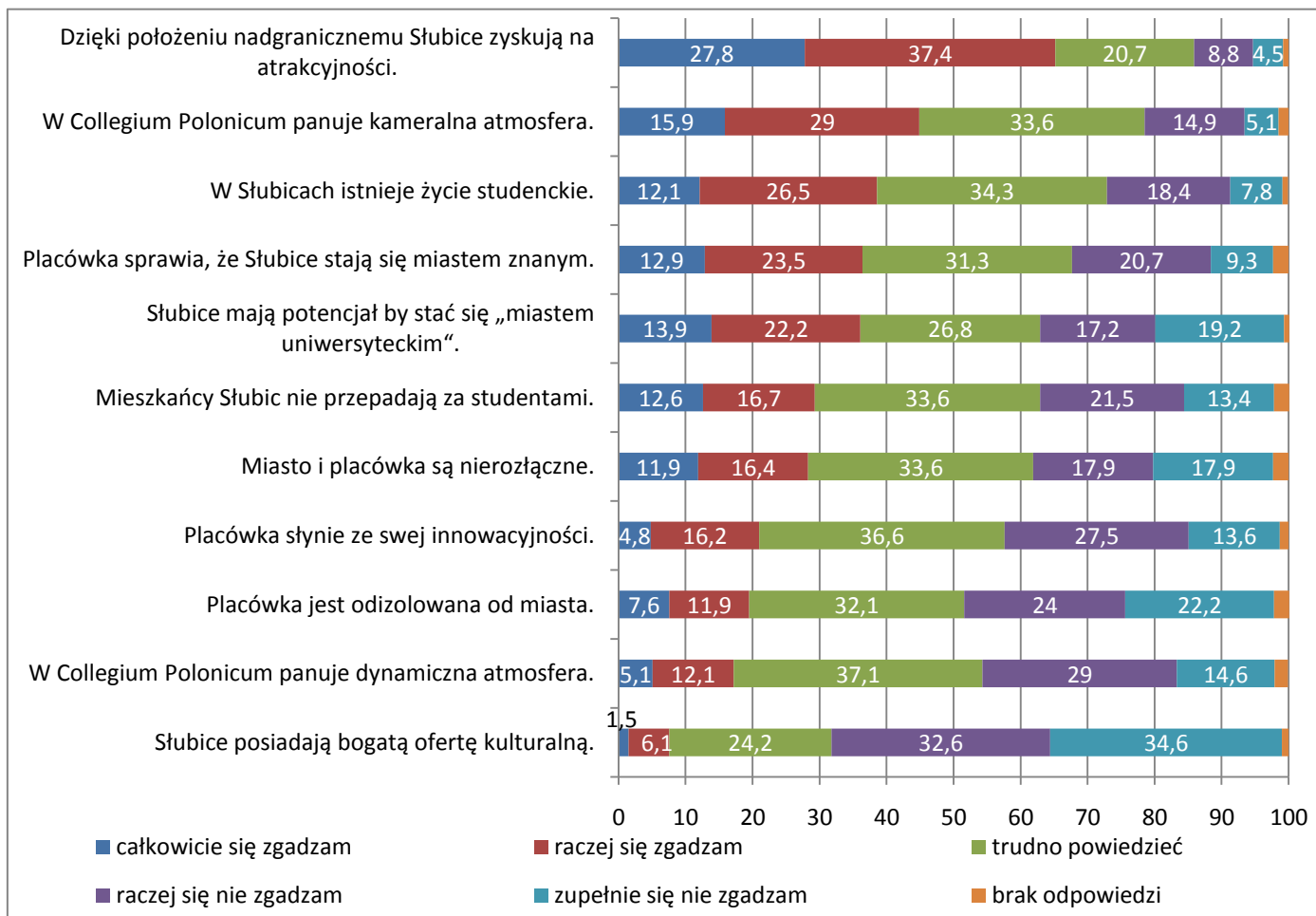

Diagram 6. Pytanie 8: „Proszę ocenić następujące wypowiedzi w 5-stopniowej skali“; n=396.

5.1 Zadowolenie z warunków studiowania

Ponad połowa ankieterowanych (55,5%) jest ogólnie (bardzo) zadowolona z warunków studiowania. 9,6% jest niezadowolonych (w tym 1,5% „bardzo niezadowolonych“). Respondenci pozytywnie oceniają liczbę uczestników zajęć (57,3%), godziny otwarcia stołówki (44,4%), opiekę ze strony wykładowców (43,4%), a także ilość i jakość oferowanych zajęć dydaktycznych (odpowiednio 40,4% i 43,4%). Ponad jedna trzecia badanych oceniła jakość doradztwa dotyczącego studiów (38,2%) i ofertę języków obcych (33,8%) jako (bardzo) dobre. Jednak w obrębie ostatniego pytania 37,1% badanych zadeklarowało się jako (bardzo) niezadowolony. Krytycznie oceniono przede wszystkim zbiory i godziny otwarcia biblioteki (odpowiednio 43,7% i 44,2%), a także możliwość praktyki w regionie (38,4%) (aczkolwiek w ostatnim punkcie 30% deklaroowało zadowolenie). Może to oznaczać, że oferty praktyki w regionie z punktu wyjścia w ogóle nie są brane pod uwagę. Niezależnie od możliwych przyczyn nie ulega wątpliwości, że jeszcze silniejsze połączenie oferty praktyk regionalnych ze studiami i jej zróżnicowanie przyczyniłoby się do silniejszego związku z regionem.

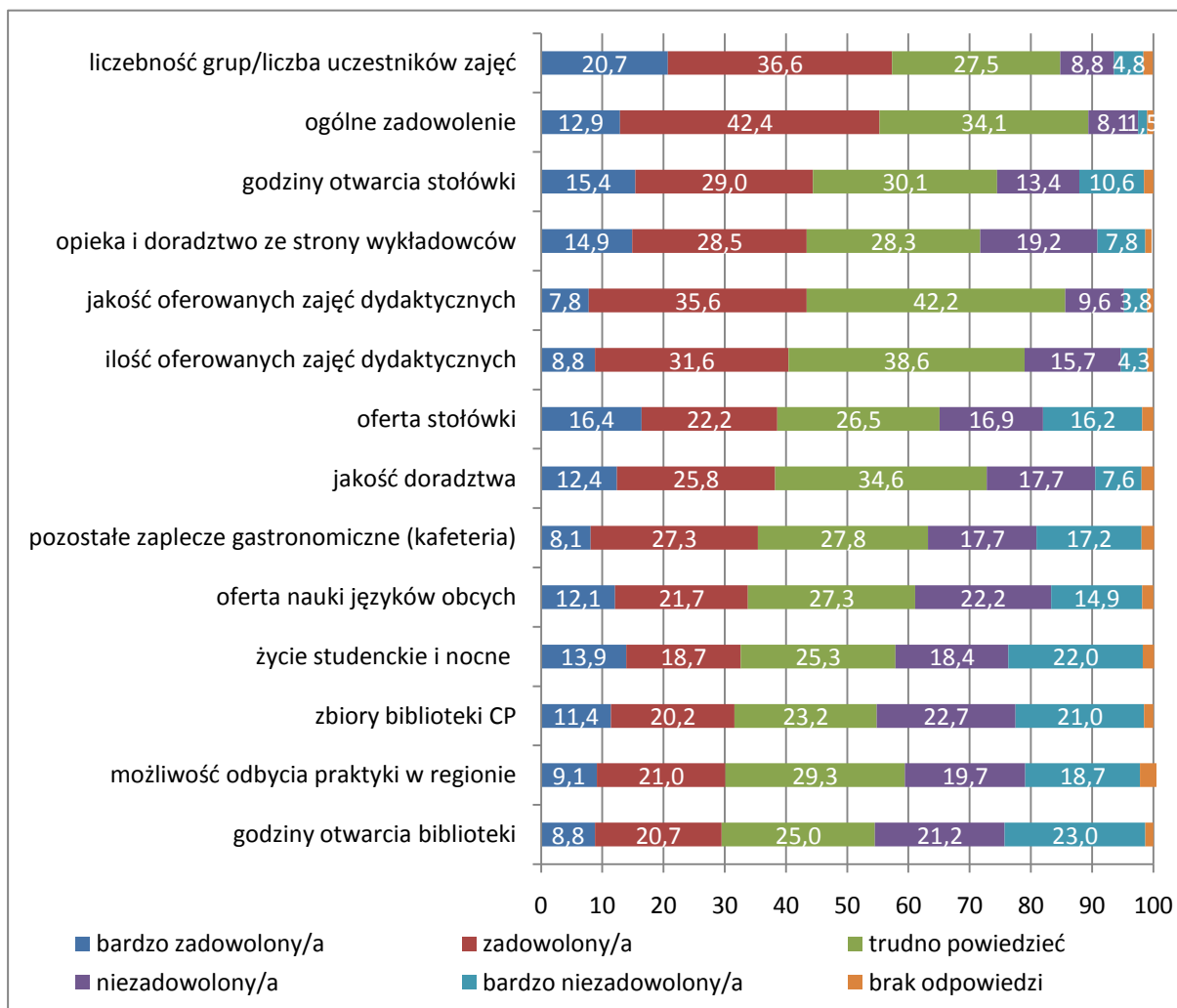

Diagram 7. Pytanie 4: „Na ile jest Pan/ Pani zadowolony/a z warunków studiowania?”; n=396

5.2 Zadowolenie z warunków życia i mieszkania w mieście

Ze względu na zróżnicowaną sytuację mieszkaniową studentów (61,6% wskazało akademikami w Słubicach, 18,5% mieszkania poza akademikami lub poza Słubicami), dane przedstawione w diagramie 8. nie opierają się na wszystkich danych, lecz na odsetku „ważnych” odpowiedzi. Wariant „nie potrafię odpowiedzieć” nie jest brany pod uwagę w ocenie zadowolenia z warunków bytowo-mieszkaniowych, co pozwala na dokładniejsze przyjrzenie się tej kwestii.

Ogólny poziom zadowolenia (40,7%) okazuje się niższy niż poziom zadowolenia z warunków studiowania. W kwestii tej swoje niezadowolenie wyraziło 21,3% respondentów (wśród nich 7,4% „bardzo niezadowolony/a”). Bardzo pozytywnie oceniona została infrastruktura domów studenckich. 69,2% badanych było (bardzo) zadowolonych z dostępności akademików, 63,1% z ich wyposażenia, 33,7% zadowolonych z ceny. Pozytywnie oceniono także możliwość robienia zakupów (57,4%).

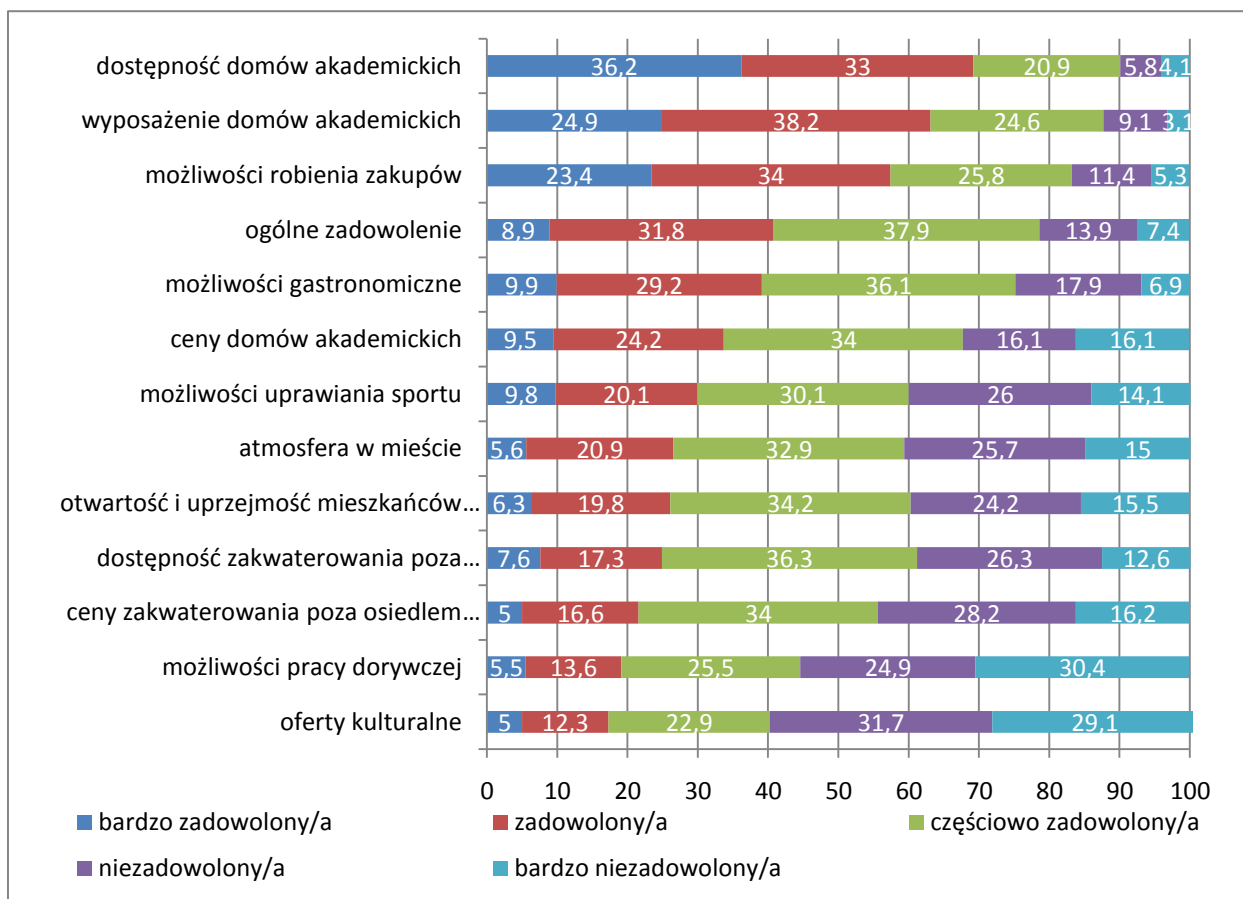

Diagram 8. Pytanie 5: „Na ile jest Pan/Pani zadowolony/a z warunków życia i mieszkania w mieście?” (nie uwzględniono: „nie potrafię odpowiedzieć“ i „brak odpowiedzi“); n=278-380.

Niejednoznaczna ocena wyłania się w kwestii możliwości uprawiania sportu w mieście: prawie jednej trzeciej głosów pozytywnych przeciwstawia się 40,1% ocen negatywnych.

Podobnie ma się sprawa z atmosferą w mieście i uprzejmością mieszkańców Słubic. Zadowolenie wykazuje tutaj odpowiednio 26,5% i 26,1%, niezadowolenie zaś deklaruje 40,7% i 39,7% ankietowanych studentów. Najgorzej postrzegane są możliwości i ceny zakwaterowania poza osiedlem studenckim (tylko co piąty respondent jest zadowolony, niezadowolonych jest ponad 40%). Na brak możliwości pracy dorywczej skarży się 56,3%, a 60,8% ankietowanych negatywnie ocenia ofertę kulturalną miasta.

Jeśli zatem chodzi o infrastrukturę domów studenckich i miasta (możliwość robienia zakupów, oferta gastronomiczna) można – zwłaszcza na tle zakwaterowania poza akademikami – założyć powszechne zadowolenie studentów. Dużo gorzej postrzegana jest atmosfera miasta: kontakt pomiędzy studentami i innymi mieszkańcami należy nadal oceniać jako ograniczony. Jeszcze dzisiaj można mówić o pewnej izolacji społeczności studenckiej w obrębie Słubic. Jako niewystarczające postrzegane są zwłaszcza oferty pracy i oferta kulturalna miasta. Jak kształtuje się poziom znajomości tej ostatniej, pokazuje kolejny rozdział.

5.3 Wykorzystanie oferty kulturalnej i sportowej

W przeciwieństwie do studentów UEV większość osób ankietowanych w ramach niniejszego badania (por. rozdz. 5.4) mieszka w Słubicach, co jednak nie oznacza, że znają one miasto i są zorientowane w ofercie kulturalnej. Przy pytaniu o znajomość wydarzeń i instytucji kultury w Słubicach i Frankfurtie istniała możliwość udzielenia następujących odpowiedzi: „znam i korzystam”, „znam” oraz „nie znam”. W diagramie 9. dokonano dodatkowo podziału na rozmaite oferty w obu miastach. W Słubicach generalnie znana jest miejscowa oferta kulturalna. 88,9% badanych zna program koncertowy w klubie studenckim „Witkacy” (bezpośrednio na kampusie). 78% wie o odbywających się w Collegium Polonicum koncertach, a Słubicki Miejski Ośrodek Kultury (SMOK) zna 55,1%. Poziom wykorzystania tych możliwości okazuje się jednak dużo niższy. Najlepiej uczęszczane są koncerty w klubie „Witkacy” (27% ankietowanych). 14,4% bierze udział w wydarzeniach kulturalnych w Collegium Polonicum, a 6,6% respondentów korzysta z propozycji SMOKa. Należy zaznaczyć, że 59,1% badanych nie zna żadnych innych możliwości udziału w kulturze w Słubicach, a dalsze 24,5% w ogóle nie udzieliło w tym punkcie odpowiedzi. I tak oferta kulturalna miasta – choć znana – pozostaje (zwłaszcza poza campusem) niewykorzystana.

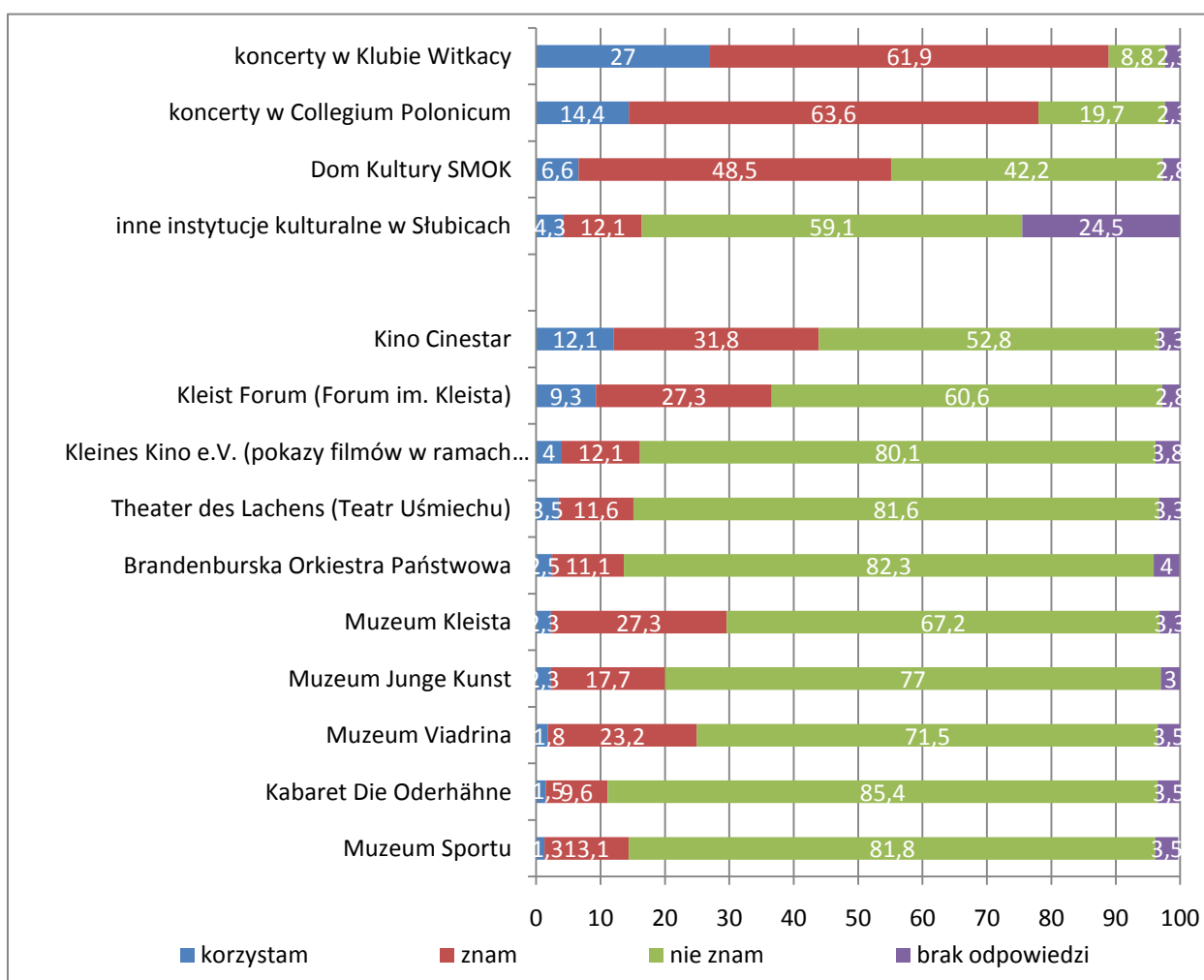

Diagram 9. Pytanie 7: „Proszę zakreślić, czy znają Państwo następujące oferty kulturalne w Słubicach i Frankfurt nad Odrą”; n=396.

Niewielki udział studentów w kulturze potwierdza z jednej strony niezadowolenie z oferty kulturalnej miasta, natomiast zaskakuje na tym tle wysoki poziom znajomości tejże. Widocznie instytucje kulturalne i ich propozycje są jak najbardziej znane w mieście, ale brakuje potrzeby dokładniejszego zapoznania się z tą ofertą. W ramach gruntownej analizy należałoby tu wyjaśnić ten rozdzźwięk i uściślić specyficzne oczekiwania.

Oferta kulturalna Frankfurtu n. Odrą pozostaje w Słubicach w dużej mierze nieznaną. Ponad 80% ankietowanych nie zna: Małego Kina (Kleines Kino), Teatru Uśmiechu (Theater des Lachens), Brandenburgskiej Orkiestry Państwowej, Kabaretu „Die Oderhähne“ ani Muzeum Sportu. Najbardziej znane są kino Cinestar (z oferty korzysta 12,1%) i Forum im. Kleista (Kleist Forum, 9,3%), które w ten sposób osiągają wyższy respons niż oferta słubickiego SMOKa. Informacje dotyczące korzystania z innych instytucji kultury we Frankfurcie n. Odrą utrzymują się poniżej 4%. Ofertę sportową we Frankfurcie n. Odrą zna tymczasem 49,5% respondentów. Ten sam odsetek nie zna żadnych możliwości uprawiania sportu w Słubicach. Podobnie jak w przypadku propozycji kulturalnych, frankfurcka oferta sportowa też nie cieszy się zbyt dużą popularnością. 36 osób (9,1%) korzysta ze Sportowego Klubu Uniwersyteckiego Viadriny, 38 badanych (9,6%) ćwiczy w różnych frankfurckich centrach fitness. 16 ankietowanych (4%) po drugiej stronie Odry uprawia sport wyczynowy. Z kolei 23 osoby (5,8%) korzystają z oferty sportowej w Berlinie. Z 396 badanych studentów 215 (54,3%) uprawia sport na własną rękę. W świetle ostatniej liczby na miejscu byłoby pozyskanie także tych studentów poprzez celowe oferty po obu stronach Odry.

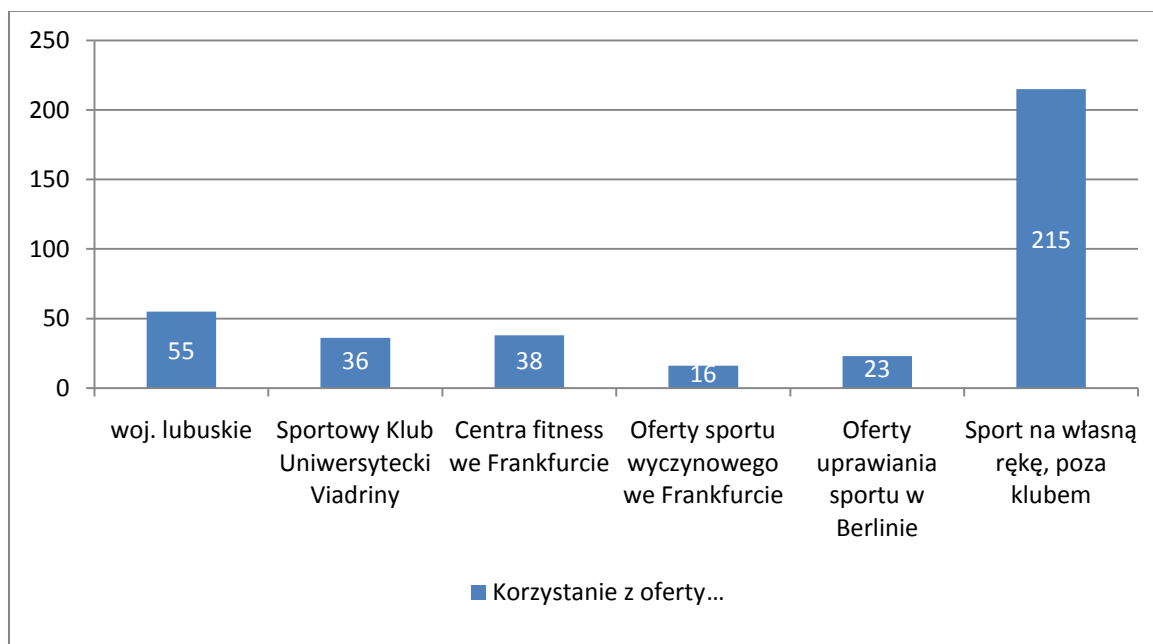

Diagram 10. Pytanie 6b: „Czy korzysta Pan/Pani z innych ofert uprawiania sportu poza Słubicami?“, n=396.

5.4 Słubice jako przystanek

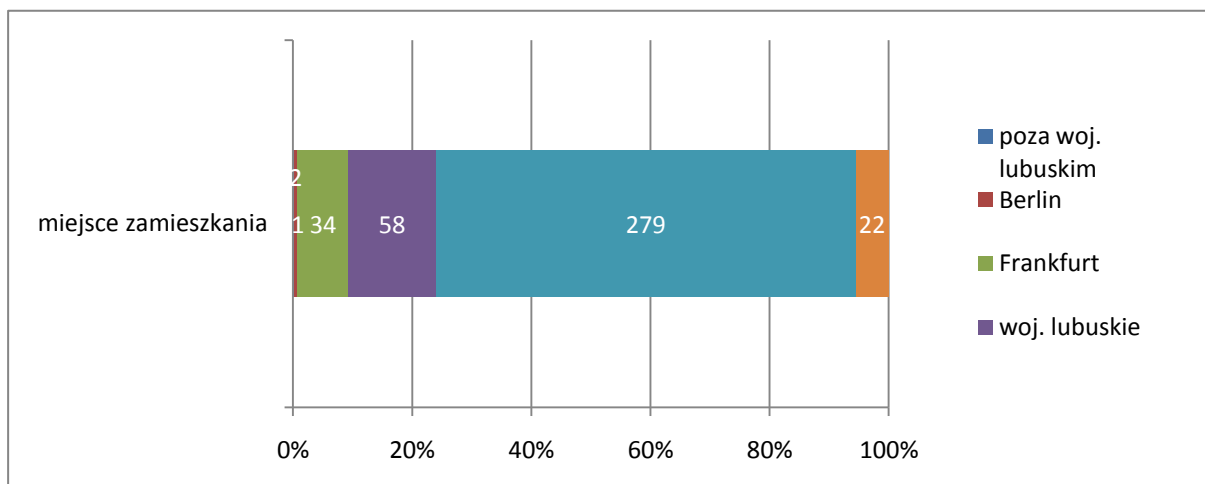

Diagram 11. Pytanie 11: „Gdzie Pan/Pani mieszka?”; n=396.

Większość ankietowanych (279, 70,5%) mieszka w Słubicach. Z innych miejscowości województwa lubuskiego dojeżdża 58 osób (14,6%). 8,6% respondentów (34 osoby) mieszka we Frankfurcie n. Odrą, a tylko niewielka liczba poza województwem lubuskim albo w Berlinie. Jeśli zwrócić uwagę na to, że ponad dwie trzecie ankietowanych pochodzą z lubuskiego lub województwa z nim sąsiadującego (por. diagr. 11), widać wyraźnie, że społeczność studencka Collegium Polonicum zna okolicę, w której studiuje i że tę znajomość po zakończeniu studiów mogłaby wykorzystać z korzyścią dla regionu.

Aczkolwiek, jak to prezentuje diagram 12., przeważająca większość badanych, czyli 86,5% po zakończeniu studiów zamierza opuścić Słubice. Ta pesymistyczna pozycja wskazuje, że Słubice są traktowane wyłącznie jako etap pośredni w życiu. Zestawienie deklarowanej gotowości pozostania w Słubicach z miejscem pochodzenia pokazuje, że taką możliwość rozważają praktycznie tylko studenci pochodzący z województwa lubuskiego. Ale nawet wśród nich 78,9% chce opuścić miasto.

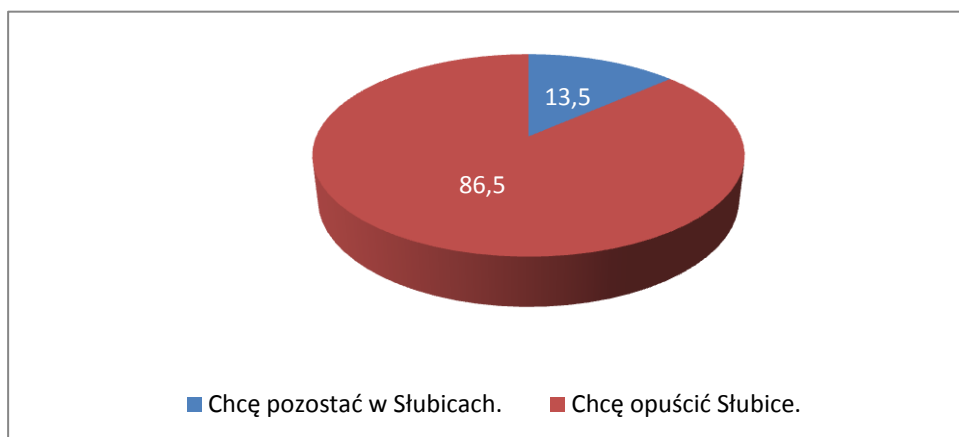

Diagram 12. Pytanie 14: „Czy rozważa Pan/Pani pozostanie w Słubicach po ukończeniu studiów?”; n=396.

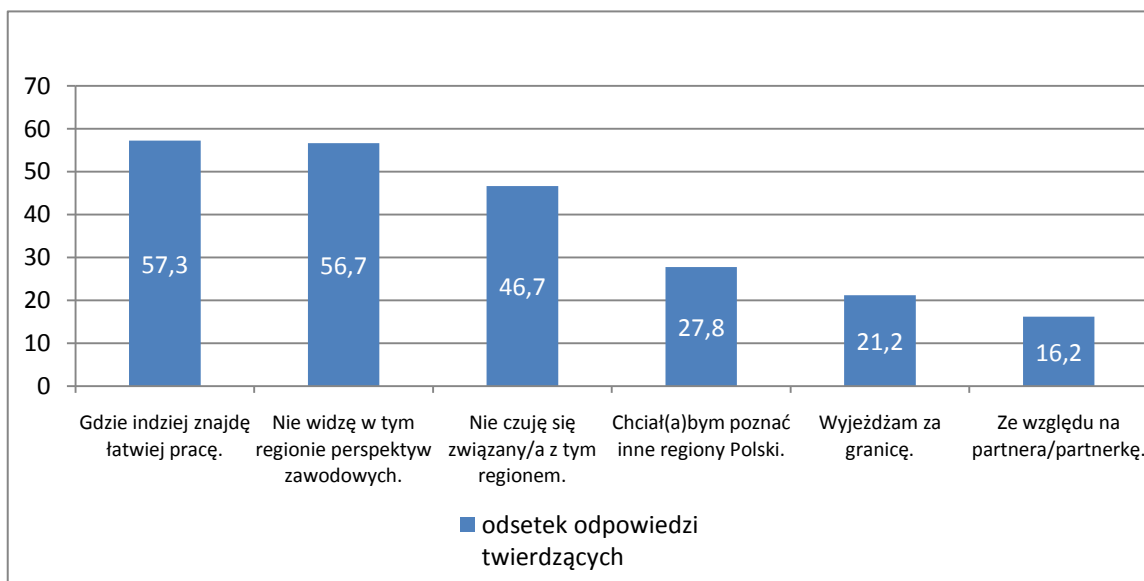

Diagram 13. Pytanie 15: „Z jakich powodów nie pozostanie Pan/Pani w Słubicach?"; n= 387.

W świetle wypowiedzi o poziomie zadowolenia z warunków bytowo-mieszkaniowych chęć opuszczenia Słubic nie zaskakuje. Dwie najczęściej pojawiające się odpowiedzi na pytanie o powód opuszczenia Słubic (z możliwością odpowiedzi wielokrotnych) wiążą się z przyszłością zawodową studentów. 57,3% ankietowanych podaje, że w innych regionach łatwiej znaleźć oferty pracy. Kolejna, zdawałoby się zbędna, możliwość odpowiedzi nt. przyszłości zawodowej pokazuje, że poszukiwanie pracy nie zależy tylko od wskaźników zatrudnienia, ale też od jego struktury w regionie. 56,7% ankietowanych (w tym 52,2% respondentów pochodzących z lubuskiego) nie widzi dla siebie na lokalnym rynku pracy żadnej możliwości zatrudnienia. Może to wskazywać na to, że – abstrahując od nasycenia – rynek pracy nie oferuje absolwentom szkół wyższych żadnych atrakcyjnych propozycji lub że te zasadniczo nie są zauważane albo brane pod uwagę. Również brak związku z regionem (46,7%) wskazuje, że respondenci najprawdopodobniej nawet nie starają się poszukiwać zatrudnienia na miejscu.

6. Życzenia studentów: kino, pływalnia, komunikacja miejska

W pytaniach otwartych o życzenia studentów w odniesieniu do Słubic jako miejsca studiów dominuje sfera kultury i życia nocnego. Najczęściej wyrażanym życzeniem było (powtórne) otwarcie kina w Słubicach (39 odpowiedzi). Wielu studentów życzyłoby sobie „prawdziwego” klubu studenckiego jako alternatywy do „Witkacego” (24 odpowiedzi). 27 razy pojawiała się propozycja zbudowania pływalni w Słubicach. 9 osób wyraziło życzenie bardziej rozbudowanej komunikacji miejskiej. Wobec nowopowstałej inicjatywy „Pro Tram” na rzecz uruchomienia linii tramwajowej do Słubic, a także akcji „transgraniczny autobus” frankfurckiej Rady Samorządu Studenckiego AstA, wyraźna staje się potrzeba ściślejszego powiązania

obu miast. Wspólna komunikacja istotnie wpłynęłoby na wykorzystanie niejednej oferty kulturalnej i sportowej po obu stronach Odry.

Bagatelizować też nie należy potencjału zaangażowania studenckiego. Mimo że 25,3% respondentów zdecydowanie zaprzecza zainteresowaniu pracą społeczną, to w niektórych dziedzinach istnieje gotowość zaangażowania. Ankietowani studenci chcieliby się przede wszystkim włączyć we „współpracę polsko-niemiecką” (34,1% badanych), ale także w „kulturę” (27,3%) i sport (25,8%). Jedna osoba otwarcie zadeklarowała gotowość działania na rzecz uruchomienia kina. Ale także w innych dziedzinach, takich jak rozwój miasta (19,9%), ochrona środowiska w regionie (16,7%), rozwój ekonomiczny (15,9%) czy historia miasta (11,4%) istnieje potencjał działania.

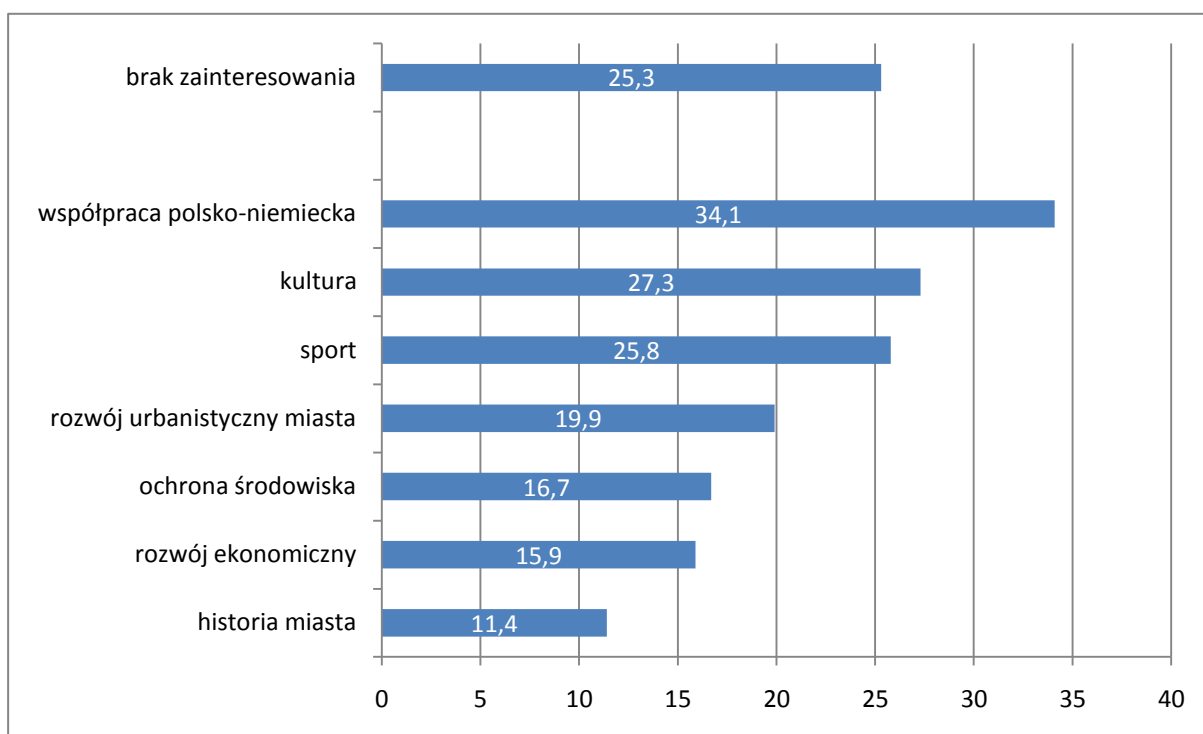

Diagram 14. Pytanie 9b: „Czy miał(a)by Pan/Pani ochotę zaangażować się w pracę w którymś z poniższych obszarów?” Odsetek odpowiedzi twierdzących.

7. Podsumowanie

Badanie ankietowe potwierdziło graniczne położenie Collegium Polonicum jako jeden z najważniejszych walorów placówki. Związany z tym międzynarodowy charakter oraz wysoki komfort studiów stanowią najważniejsze powody podejmowania studiów wyższych w Słubicach. Chociaż studenci na ogół są zadowoleni ze studiów i z kampusu, nastawienie to w mniejszym stopniu dotyczy miasta Słubice. Krytkowane jest słabe życie studenckie i nocne, brak kultury studenckiej oraz mierna oferta kulturalna (najczęściej wspomina się brak kina). Dane nt. gotowości zaangażowania studenckiego w pracę społeczną, jak też ich odbiór Słubic jako miejsca o potencjale „miasta uniwersyteckiego”, skłaniają do pozytywnej oceny i pozwalają z nadzieją patrzeć w przyszłość. Jednocześnie trzeba mieć na uwadze, że

przeważająca większość badanych po ukończeniu studiów nie zamierza zostać w mieście i nawet nie rozważa możliwości przyszłości zawodowej w Słubicach. Potencjał miast bliźniaczych Frankfurtu n. Odrą i Słubic, jak wykazuje niniejsze opracowanie, leży w ich dalszej integracji – również, jeśli nie przede wszystkim – poprzez silniejszy związek obu miast ze słubicką społecznością studencką. Zrealizować można to nie tylko celowo poszerzając ofertę kulturalną i sportową, tworząc kolejne miejsca praktyki w regionie, ale także starając się o większą otwartość Słubic na studentów. Zadanie to niewątpliwie ułatwiłoby uruchomienie transgranicznej komunikacji miejskiej.